

Шрам Т. В.

кандидат економічних наук, доцент

Сенюк Б. А.

студентка 3 курсу

Херсонський національний технічний університет

м. Херсон, Україна

КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Якість аудиту неможлива без існування механізму ефективної системи контролю якості аудиторських послуг. Це дуже складний та динамічний, комплексний процес, який спрямований на загальну систему управління підприємства. Саме він забезпечує якість аудиторських послуг, визначає ефективність взаємозв'язків між суб'єктами та об'єктами контролю, процедурами, методами та засобами контролю, дозволяє визначити конкурентні переваги фірми.

Основні елементи, що допомагають аудиторській фірмі виконати завдання з аудиту розроблені Радою з Міжнародних стандартів аудиту та надання впевненості [1]:

- демонстрація наявності відповідних цінностей, етики та ставлення;
- наявність достатніх знань, навичок та досвіду;
- надання прозорих та зрозумілих для користувачів звітів;
- наявність достатнього часу та можливостей для виконання роботи з аудиту;
- щільна взаємодія з відповідними зацікавленими сторонами;
- застосування прозорого процесу аудиту та процедури контролю якості, що відповідають вимогам законів, нормативних актів та застосовних стандартів.

В Наказі МінФін України від 17 вересня 2019 року «Про затвердження Порядку проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг» вказано, що «...основними завданнями перевірки з контролю якості аудиторських послуг є:

1. перевірка якості аудиторських послуг щодо дотримання суб'єктами аудиторської діяльності (далі – САД) міжнародних стандартів аудиту, принципу незалежності, ефективності внутрішньої системи контролю якості аудиторських послуг, дотримання вимог Закону;
2. тестування внутрішніх процедур, здійснення перевірки робочих документів, аудиторських звітів та інших звітів, договорів про надання аудиторських послуг, внутрішніх розпорядчих актів суб'єкта аудиторської діяльності, якими визначаються політика і процедури, які мають застосовуватися під час надання аудиторських послуг;
3. розроблення обов'язкових до виконання рекомендацій щодо усунення виявлених під час перевірки з контролю якості аудиторських послуг недоліків і порушень та запобігання їм надалі».

В обов'язковому порядку перевірки з контролю якості аудиторських послуг стосуються:

- «САД, які надають послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності великих підприємств, банків, професійних учасників фондового ринку та емітентів, цінні папери яких допущені до торгів на фондових біржах або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію, – один раз на три роки;

- САД, які надають послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності, крім тих, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності великих підприємств, банків, професійних учасників фондового ринку та емітентів, цінні папери яких допущені до торгів на фондових біржах або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію, – один раз на шість років».

Також, перевірки з контролю якості можуть надаватись САД, які надають послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності за їх власною ініціативою.

Процес перевірки включатиме в себе декілька етапів (рис. 1).

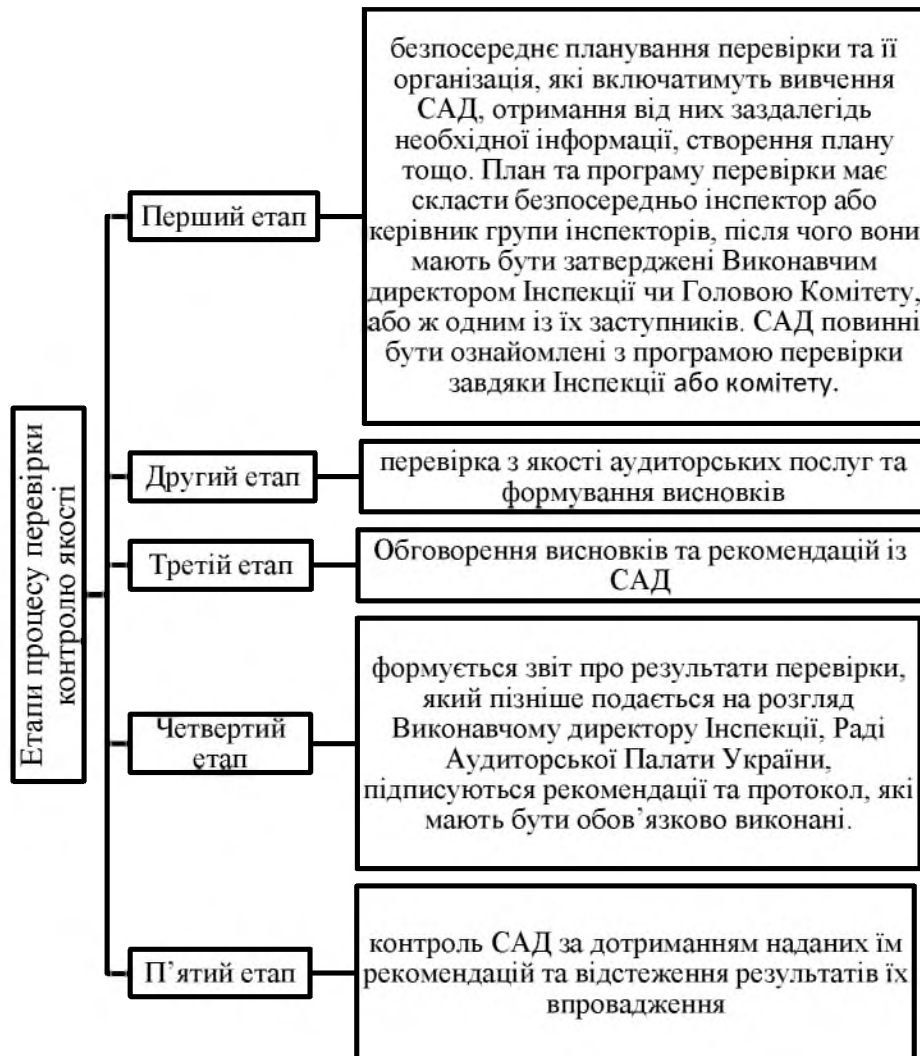

Рис.1. Етапи процесу перевірки контролю якості [2].

Перевірки з контролю якості аудиторських послуг проводитимуться відповідно «до щорічних планів-графіків проведення перевірок з контролю якості, затверджених Інспекцією, Аудиторською палатою України за погодженням Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, графіків перевірок з контролю якості, що планує до проведення Інспекція разом з АПУ, затверджених Радою нагляду».

Відповідно до статті 40 ЗУ «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» перевірку з контролю якості аудиторських послуг мають здійснювати безпосередньо Інспектори, які зобов'язані відповідати наступним вимогам:

1. досвід роботи аудитором має бути не менше п'яти років;
2. діяльність з аудиторських послуг має бути припинена одноосібно або у складі САД;
3. кваліфікація була підвищена за відповідною програмою, яка має бути затвердженою комісією з атестації.

Проект Порядку для перевірки контролю якості аудиторських послуг САД визначає строк в не більше, ніж 15 робочих днів. Проте, за рішенням Інспекції/Комітету є можливість продовжити цей строк ще на 15 днів.

Не менш важливими є наступні вимоги до аудиторської фірми:

- аудиторам забороняється займатись виробничою, посередницькою, торгівельною діяльністю, проте заборона не поширюється на отримання дивідендів від акцій та доходів від інших корпоративних прав;
- керувати аудиторською фірмою може тільки аудитор;
- аудиторська фірма повинна мати добру репутацію, інакше вона буде виключена з Реєстру за рішенням Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю.

За недотримання вищезгаданих вимог, неналежне професійних обов'язків, недотримання міжнародних стандартів до аудитора можуть застосовуватися стягнення у вигляді попередження, призупинення права на надання послуг, штрафу і, щонайгірше, виключення аудитора з Реєстру. Тому, аудиторській фірмі необхідно розуміти покладену на неї відповідальність і формувати свою діяльність відповідно Закону та Міжнародним стандартам, це сприятиме також формуванню досконалої репутації, що стане запорукою затребуваності та успіху.

Список використаних джерел:

1. Додаток до Міжнародних стандартів контролю якості, аудиту, огляду, інших завдань з надання впевненості та супутніх послуг (частина III) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://www.apu.net.ua/attachments/article/1151/2017_%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D1%8C3.pdf;
2. Про затвердження Порядку проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг : Наказ від 17.09.2019р. № 1026/33997 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2019/10/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%D0%9F%D0%9E%D0%A0%D0%AF%D0%94%D0%9E%D0%9A-%D0%B7%D0%B0%D1%82%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B8%CC%86.pdf>;
3. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: ЗУ № 2258 – VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>;

Щирба М.Т.

кандидат економічних наук, доцент

Лапуць І.

здобувач другого (магістерського) рівня

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

В сучасних економічних умовах, коли підвищуються вимоги до ефективності бізнесу, раціонального використання обмежених ресурсів та відповідності швидко мінливого законодавства, все більшого значення набуває функція внутрішнього аудиту як елементу корпоративного управління.

Добре вибудована функція внутрішнього аудиту допомагає вищому керівництву, раді директорів і акціонерам мати об'єктивну інформацію про стан бізнесу та напрямки його вдосконалення.